

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrť leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrť leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti deposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrťke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vraća.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Stalin Grozni...

Divjanje diktatorja Stalina je doseglo tako stopnjo, da mnogi mislijo, da je strahovlada tega človeka dosegla svoj višek, o čemer pa večina dvomi. Nasprotno, ljudstvo je mnenja, da se bo nasilje Georgijca Stalina ne samo nadaljevalo, ampak še podvojilo, dokler ne bo prišlo do strahovitega konca. Neusmiljena "čistka" diplomatskega zbora Sovjetske Rusije je vsemu uradništvu zunanjega ministrstva po vsem svetu pognala strah v kosti, zakaj prav nihče izmed zastopnikov in uradnikov ruskega zunanjega resora ni varen pred rabljev roko. Nekateri, ki so bili poklicani v Moskvo, so se odzvali pozivu, ker vedo, da bi v nasprotnem primeru trpele njihove družine, toda precej jih je, ki so raje odložili svoja mesta, kakor da bi šli v levje žrelo. Med njimi je tudi Aleksander Barmin, upravnik poslov v Atenah, ki je odpotoval v Pariz in se tam nastanil. Odtod je poslal v Moskvo komisiji, ki ima nalogo, da zaslišuje odpoklicane diplomate, poziv, ki ga je obenem priobčil v več francoskih listih. V tem pozivu dolži Stalina, da postopa huje, kakor so postopali najbolj krivoločni ruski carji in rotir preiskovalne sodnike, naj se dajo voditi od čista pravičnosti in naj ne obsodijo nedolžnih, ki niso zagrešili ničesar drugega, kakor da so vestno storiili svojo dolžnost, Stalin pa se hoče nad njimi maščevati, kakor da bi bili oni odgovorni za neuspehe njegove zunanje politike.

Kar se tiče komisarija zunanjih zadev Litvinova, ga Stalin močno sovraži, se pa še ni odločil, da bi ga spravil s sveta, ker mu je njegova okolica svetovala, naj se ne prenaagli, ker Rusija Litvinova še nekaj časa potrebuje z oziranjem na to, da bi bil v sedanjem momentu težko kdo drugi kos sedanjemu kritičnemu zunanjemu položaju. Gotovo pa je, da bo tudi Litvinov čez nekaj mesecev "likvidiran". Vsega skupaj je do sedaj aretiranih 150 uradnikov zunanjega komisarijata. Vrhovni šef GPU Ježov in njen moskovski načelnik Redens pridno zapirata vsak dan druge nesrečnike iz tega resora. Obtožba, ki so jo proti njim formalili, je, da so bili udeleženi pri široki zaroti, ki da je imela namen likvidirati Stalina in njegovo najbližjo okolico. Stalin tako malo zaupa ruskim ljudem, da je sedaj poveril stražo v Kremliju samim georgijskim gorcem iz svojega rojstnega okraja, od katerih mnogi ne znajo niti besedice ruski. Ti vojaki ne pustijo v Kremelj nikogar, ki nima prav posebnega dovoljenja, ki je bilo te dni izdano za vstop v Kremelj.

Stalin pa divja tudi po vseh drugih panogah državne in vojaške uprave. Največ senzacij je vzbudila aretacija komunistke Zemljacke, podpredsednice nadzornega odbora Sovnarkoma. Zemljacka je bila dozda ena najbolj uglednih oseb sovjetskega režima in je zato njena aretacija vzbudila tem večjo pozornost, ker ni bilo objavljeno, zakaj so jo prav za prav zaprli. Zemljacka spada med one čestite, ki so se odlikovali že za Ljeningovega režima in se zato njena aretacija smatra kot znak, da hoče Stalin izvesti "čistko" tudi med starimi čekisti. Razen Zemljacke pa je dal Stalin aretirati tudi Juravljeva, predsednika Sovnarkoma Bele Rusije, Bulaševa, preds. baškirskega Sovnarkoma, Šarabina, predsednika jakutskega Sovnarkoma, Bušnjajeva, predsednika karelskega Sovnarkoma, in Samedina, predsednika krimskega Sovnarkoma. Zaprli pa so tudi predsednika izvršilnega odbora sovjetrov kalmiške republike Pjurivija, njegovega kolega iz burjatsko-mongolske republike Deršijeva, predsednika izvršilnega odbora dagestanskih sovjetrov Dalgaria, njegovega kolega v krimski sovjetski upravi Taška in Kamumbetova, predsednika izvršilnega odbora kazakistanske republike. Hudo "čisti" Stalin tudi v komisariatu težke industrije, kjer so na ukaz šefa Kaganovića do sedaj zaprli 56 uradnikov, čeprav se Kaganovič sam nahaja pod najostrejšo kontrolo, ker tudi njemu in Molotovu Stalin nič več tako ne zaupa, kakor prej. Zaprta je tudi komisarka financ Barbara Jakovljeva, ker so prišli na sled ogromnim defraudacijam v tem komisariatu in so poleg voditeljice zaprli tudi veliko število uradnikov.

V Vladivostoku se je začel velik proces proti Zemskovu, načelniku političnega oddelka generalnega štaba ru-

skega daljnovzhodnega brodograja, proti Okunovu, članu vojnega sveta tega brodograja, proti Zadunovu, tajniku stranke v Poamurju, in proti Amanu, tajniku komsomola tega okraja, in sicer zaradi zarote zopet obstoječi režim. Proces se vrši za zaprtimi vrati in je splošno prepričanje, da bodo obtoženci ustreljeni.

Zanimiva je tudi konstatacija, da je ogromno število zlasti višjih sovjetskih funkcionarjev hudo bolnih predvsem za težkimi živčnimi boleznimi. Zelo pogosta so potovanja dunajskih specialistov v Moskvo, ki ne zdravijo samo Stalina, ampak tudi vodilne osebe njegove okolice. Novembra meseca so ti specialisti zdravili okoli 100 oseb, ki se nahajajo na odličnih upravnih mestih v Kremliju. Pravijo, da so dnevi vsakega višjega sovjetskega uradnika šteti, kadar doseže 40. leto starosti. Vzrok temu ni samo prenapeto delo, ampak tudi vedni strah pred rabljev ali pa pred deportacijo v Sibirijo.

V Rusiji pa vlada sedaj tudi huda draginja, zlasti na Daljnem vzhodu, kjer vse požre pripravljenost armade. Vlada je zaprla celo vrsto prekupecev zlasti v Vladivostoku in Habarovsku, kjer občutno primanjkuje vse vrste blaga. Draginja je na Daljnem vzhodu tako huda, da je uvedel režim v vaseh aprovizacijo in racionalizacijo kruha, kakor v vojnem času. Največ skrbi pa prizadeva slabo funkcioniranje sibirske magistrale, kjer na stotine vagonov zastaja na raznih postajah, ker lokomotiv občutno manjka. Tu di produkcija premoga je zelo padla. Vzrok je nemarnost in delanevoljnost rudarjev, ki so v hudem gmotnem položaju. Tudi ribištvo propada, režim pa pridno strelja funkcionarje in delavce, katere dolži sabotaže.

SPOMIN NA SV. MISIJON Sheboygan, Wis.

Od 12. do 19. decembra smo imeli pri nas sv. misijon, katerega je vodil dobro znani slovenski misijonar Rev. Vital Vodušek, kateri je imel vsaki dan tri misijonske pridige zadnji dan celo pet; štiri pri nas peto pa na West Allis, kjer je začel štirideset urno pobožnost. Častiti gospod je zares vnet pridigar-misijonar, ter se vedno potrudil, sprejmiti ga z veseljem ter se radi udeležujejo njegovih pridig, ker kar vam bo povedal, je vredno, da ga poslušate.

Pri nas je bilo vsaki dan več ljudi pri misijonskih pridigah in veliko jih je prejelo sv. obhajilo za časa sv. misijona zlasti zadnji dan v nedeljo, je pri obeh prvih sv. mašah do malega cela cerkev pristopila k sv. obhajilu, ravno tako je bila cerkev polna pri sklepni pobožnosti popoldne. Najprej je bil namen, da bo sklepna pobožnost zvečer, toda pozneje je bilo v toliko spremenjeno, da je bilo sklep sv. misijona popoldne, ker je moral biti častiti misijonar zvečer na West Allisu, kjer je začel štirideseturno pobožnost.

Lepa hvala častiti misijonar za ves Vaš trud med nami in og Vam plačaj kar ste do brega storili med nami za zveličanje naših duš. Upam, da bomo ohranili Vaše nauke z božjo pomočjo v srcih in se po njih ravnali. Vam pa želimo, da bi imeli še večje uspehe po drugih krajih koder bo-

ste oznanovali nauk Gospodov. Zleč Vam srečno novo leto, kakor tudi vsemu osebju pri Amerikanskem Slovencu, ter vsem naročnikom lista, zlasti še naročnikom v Sheboygan, Wis. John Udovich

"MICKI JE TREBA MOŽA" Eveleth, Minn.

Nam toliko priljubljeni list Amerikanski Slovenec prinaša obilo novic in dopisov iz raznih slovenskih naselbin, le z našega Eveletha so tako silno redki, da, skoro nič jih ni. Da imamo sedaj zimo, to menda že vsi veste. Da je pa pri romala k nam tista izbircina Micika, prav tu sem na Eveleth, tega pa vem da še ne veste. Torej Micika je tukaj in "Miciki je treba moža". Tako se namreč pravi igri, ki ima štiri dejanja in jo bo priredilo društvo sv. Cirila in Metoda št. 59, KSKJ. v soboto 15. januarja prihodnjega leta v City Auditorium ob 7:30 zvečer. Ta igra je bila že precej opisana po naših slovenskih listih in kakor se je razvidelo iz dopisov, je imela povsod kjer so jo priredili tudi lep uspeh. Prepričan sem da ne bo nič preveč, če tudi jaz zapišem, da je igra "Miciki je treba moža" zares krasna igra in ob enem podučljiva, pa tudi smešna in zabavna. Gotovo, da kdor se bo te predstave udeležil, mu ne bo nikoli žal, kajti nasmijal se bo za celi teden dovolj. — Opisoval igre ne bom, ampak le toliko pripomnim, da je igra povsem primerna in kakega "mačka v

žaklju", kot bi kdo sodil, tu ni. — Lejte, boste rekli ki to berete, kako na zvit način hvali. Seveda, bi lahko kako drugače napisal, pa ni treba. — Že od nekdaj je pravilo, da kdor oglašuje, ta napreduje in takega mišljenja je tudi naše društvo, čeprav bo morda ta ali oni rekel, da oglaševanje ali reklama ne pomeni veliko. Temu nasprotno bom pa tukaj to le povedal. Nekoč sta se pričakala trgovca Mojzes in Izak. Zadnji je po tožil prvemu, da ima slab "biznes", pa mu je Mojzes rekel, zakaj nič ne oglašuje. Ej, pravi, Izak, to pa stane denarja, povrh vsega pa še pomaga nič. Mojzes, ki je bil modrejši mu je povedal to le: Vi diš Izak, ko kura jajce znes, koliko vpijta napravi in kokodajskanja, s tem ona oglašuje, da je znesla jajce. Kadar pa raca zleže jajce, se še oglašuje. Zato se pa po trgu vedno vprašuje po kurjih jajcih, za račje se pa nihče ne zmeni. Ubogi Izak je presenečen nazadnje le potrdil Mojzesu, da ima prav in da mora že biti nekaj resnice na tem. — No, kaj boš pa ti dragi bralec odgovoril na to? Gotovo boš pridr- da je le nekaj resnice na tem in da oglašanje ne škoduje in takoj ko bodo vstopnice za zgoraj omenjeno predstavo v razprodaji, boš segel v žep in si kupil eno, da ne boš zamudil tako lepe igre, ob enem boš na to igro opomnil še svojega prijatelja. — Sedaj vas pa cenjeni bralci prosim opoščenja, ker sem k igri vstopil tudi kurja jajca, dasi se prav ne prilegajo, pa to je samo za reklamo. — V imenu dr. sv. Cirila in Metoda, ste vsi dragi rojaki z celega železnega okrožja prijazno povabljeni, da nas v soboto 15. januarja gotovo posetite. Med igro, kakor tudi po igri, bo igrala prvovrstna orkestra vse tja do polnoči. Še enkrat poudarjam, da ne bo nobenemu žal, ki se bo udeležil te predstave, kajti zabave bo dovolj. Tudi plesateljnim bo v polni meri postreženo. — V imenu društva in igralcev želim vsem čitateljem in naročnikom tega lista srečno in zdravo novo leto in pa na veselo snidenje 15. jan. ob 7:30 zvečer v City Auditorium.

John Vesekdo

DOMOVINA SE ZAHVALJUJE ZA PODORO IN POMOČ V NESREČI

Vavtavas pri Novem mestu Po Rafaelovi družbi v Ljubljani smo prejeli Vaš dar za naše poškodovance po letošnjih vremenskih neprilikah v znesku din. 1000. Porabili bomo svoto za prehrano najpotrebnejših.

V imenu svojih faranov se Vam in vsem tamošnjim rojakom iz srca zahvaljujem za Vašo dobroto, ki se je spomnila na nas v naši resveliki stiski. Sila je že sedaj velika, še večja bo pa spomlad, ker je bila letošnja letina zelo slaba. Še od tega, čemur je

toča prizanesla, niso ljudje skoraj nič pridelali. Tako, da res s strahom gledamo v bodočnost. Prosimo Vas, da bi se ob priliki še spomnili na nas.

Zelim Vam in vsem darovalcem prav veselo božično praznike in milosti polno novo leto.

Udani

Jos. Kres, župnik

Žužemberk. Dolenjsko

Družba Sv. Rafaela v Ljubljani nam je po poštni nakaznici poslala vsoto Din 3,000 (tri tisoč dinarjev) kot del zbirke ameriških rojakov za najpotrebnejše poškodovance naše župnije po toči in viharju. Globoko me je ganila ta sočutna ljubezen naših rojakov, ki takoj hiti pomagati, ko o nesreči in potrebi domovine samo sliši. Kaj šele, če bi to nesrečo na lastne oči videli! Vsi, ki so takoj po toči obiskali naše kraje, so izjavljali, da takega razdejavanja še nikoli niso videli. Zato pa srčna hvala vsem požrtovalnim nabiralcem in blagim darovalcem za ta plemeniti namen! Naj bodo prepričani, da so mnogim najpotrebnejšim otrli solze in preprečili, da vsaj za Božič lačni ne bodo. Ljubi Bog naj jim stoterno povrne s časnim in večnim Blagoslovom!

Ker pa je zima dolga in za tiste še posebno, ki imajo prazne kašče, si ob tej priliki drznem potrkati tudi na srca tistih rojakov, ki morda o nesreči in potrebi rojstne fare še niso nič zvedeli ali pa dostej niso bili v takih razmerah, da bi mogli pomagati. Naj bi po možnosti še ti priskočili na pomoč in tako poskrbeli najpotrebnejšim za piruhe, kakor so jim dosedanj darovalci za tiliče.

Vesele in milostipolne praznike in srečno novo leto vsem ljubim rojakom po šini novi domovini!

13. decembra 1937

Karl Gnidovec, župnik in dekan

PISMO IZ DOMOVINE Sušak, Jugoslavija

V nekako dolžnost si štejem, da se po dolgem času zopet oglasim iz domovine, da boste tako vedeli, da sem še pri življenju. Najprej vas vse tam daleč za morjem prav lepo pozdravim in se vam zahvaljujem za vašo dobrotljivost, ko mi še vedno pošiljate list Amerikanski Slovenec, kateri me tolaži in kratkocasi v teh težkih časih. Povsod je življenje težko, zato moram v resnici biti hvaležen mojemu bratu Jožetu in njegovi dobri soprogi Margareti Poznič, ki biva jo v Clevelandu, kajti po njihovi zaslugi sem postal naročnik tega lista, kateri je v resnici zanimiv in iz katerega izvem novice s celega sveta. Nič ne lažem, če vam povem, da tudi po naših dnevnikih ne izvem toliko novic kot ravno po Amer. Slovencu. Rojaki tam v Ameriki, lahko ste ponosni na svoj list. Ponosni, da

imate list, ki izhaja v vašem jeziku, v jeziku, katerega vas je vaša mati učila, ko vas je še v naročju nosila.

Naj vam tukaj cenjeni čitatelji povem zgodbo, ki se mi je pripetila in katero so tudi tukajšnji časopisi pisali. Upal sem v Boga, da mi bo dal milost predno zatisnem svoje oči, da še enkrat vidim svojega najstarejšega brata Antona Poznič, ki živi v Gradcu, v Avstriji. To moje upanje ni bilo zastojni kajti letos v mesecu avgusta se mi je ta želja izpolnila. Njegov sin ga je namreč pripeljal sem na Sušak z avtomobilom. Ne morete si misliti, kako prisrčno sva si stisnila roke in se objela po tolikih letih. On je namreč star že 78 let in jaz jih imam 70, pa se nisva še nikoli videla, vsaj jaz se ne spominjam. On pa je trdi, da me je videl, ko sem bil jaz star tri leta. Torej mu lahko verjamem, kajti jaz se za to dobro ne morem spominjati, bil sem še vsekako premlad. Kaj mislite, mar niso v resnici čudna pota božja, ko se po tolikih letih snideva dva starčka — dva brata in se prvič v življenju objameta in si stisneta roke. Vem, da se ne bote čudili, ko vam povem, da so se nama obema ob tem snidenju orosile oči in da nisva mogla skriti kar sta občutili najini srci. Pa tudi ob slovesu je bilo prav tako, saj sva bila skoraj prepričana, da se poprej ne snideva kot tam gori nad zvezdami v večni domovini. Pripomnim pa, da je brat Anton kljub svojim 78 letom še trden, kajti še prav krepko mi je stisnil desnico, da sem se začudil njegovi moči. — Še ena skrb mi teži srce in me spravlja v žalost in sicer to, ker od sestre Ane Roje, rojene Poznič, ki živi v Clevelandu, O. na 1011 E. 72nd Pl. že na tretje pismo nisem dobil odgovora.

Ob koncu vam cenjeni čitatelji želim srečne in blagoslovljene božične praznike in milosti polno novo leto, v katerem naj vas Bog obdari z zdravjem in srečo. Listu Amer. Slovenec pa mnogo uspeha. — Prav lep pozdrav na mojega brata in njegovo soprogo v Clevelandu, O., in vsem Primorcem.

Franc Poznič

Samo enkrat bo morda bral tvoj sin ali hči, kar uči brezverstvo o svobodni ljubezni itd. in strup bo učinkoval po svoje.

23 LET IZKUŠNJE
Pregleduje oči in predpisuje očala
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure vsak dan od 9. zjutraj do 8.30 zvečer.

"TARZAN NA RAZISKOVANJU"

(24)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Ko je Jane to slišala, se ni mogla več vzdržati in se je začela glasno smijati. Ko se je nasmijala, je rekla: "To vse skupaj je priloga v komedijo strahov. Velika puška brez strelnih nabojev, ročna pištola, s katero bi lahko strasil, pa v posesti našega sovražnika." — Spodaj pod drevesom je pa rečal

Tarzan je bil tudi ujetnik in sicer v še veliko slabšem položaju in daleč od misli na rešitev, kajti bil je ujet med črnimi divjaki, ki niso poznali usmiljenja in je zvečan ležal v sotoru. Poskušal je da bi se rešil vstati, toda ko je videl da je brezuspešno, je nehal in čakal kaj pride.

Kaj naj pa napravi drugega? Edino čakati na kako priložnost, ki se mu morda le ponudi, drugega prav nič. — Tarzan ni bil kakor drugi navadni ljudje, ki se mučijo z mislimi kaj bo vse prišlo nanje. Namesto tega, se je mirno vlegel poleg močnega stebla h kateremu je bil privezan in kmalu sladko zaspal.

Mrežem časom ko je on spal, se je v turgu začela boriti in poskušala, da bi se izmakla iz svojih vezí, ki jo držale v tem položaju. Njegov glas, ki se je slišal, je bil pravi klic na pomoč. — Tarzan se je zbudil in videl, da se je Jane izmakla iz svojih vezí in se je začela boriti. — Tarzan se je zbudil in videl, da se je Jane izmakla iz svojih vezí in se je začela boriti.

10 VŽIGALIC JIM JE REŠILO ŽIVLJENJE

Slovesno so sprejeli Angleži v luki Plymouth raziskovalno ladjo "Discovery II", katera se je vrnila na Angleško po 18 mesečnem potovanju po ozemlju južnega tečaja. Središče vsega zanimanja pa je bila šestorica mož, ki so se v začetku tega leta v divjinah južnega tečaja izgubili ter so jih nazadnje komaj in slučajno našli ter so jih rešili smrti, ki jim je že grozila. Eden izmed teh mož se piše dr. I. R. Strong. Ta je dal časnikarjem tale pojasnila o tem smrtno nevarnem doživljanju.

Odšel dalje bodo angleški zemljevidi imeli narisan o ozemlju južnega tečaja zraven otoka Kralja Jurija še neko pečevje, katero so krstili za skrivnostno obrežno pečevje — po angleško "Sinister Bluff". To je divje razjedena obalna pečina v zalivu otoka Kralja Jurija. Ta otok leži tik pred južnim tečajskim ozemljem. Tukaj v tem divjem pečevju je 6 mož, častnikov, znanstvenikov in raziskovalcev preživelo strašne dni lakote. Nad njimi je divjal silen vihar, oni pa so skoro brez hrane čemeli pod malim čolnikom, ki so se pod njim skrivali.

Bilo pa je 18. januarja 1937, torej ravno na 25 letni dan, ko je kapitan Scott odkril južni tečaj. Tega dne je kapitan angleške raziskovalne ladje "Discovery II." brezčisto razglasil po svetu, da raziskovalci pogrešajo 6 mož od ekspedicije, med njimi častnike, učenjake in mornarje. To je bil klic na pomoč, namestjen zlasti kitolovcem, ki so morda kje blizu lovili kite. Ob enem je ta klic veljal angleški krizarki "Ajax", ki je križarila nekje tam blizu. Tak klic so torej ladje vjele ter takoj začele iskati.

Pogrešana skupina je nekoga dne sredi letošnjega januarja v motornem čolnu odpeljala od otoka dje. Bila je namenjena na otok Kralja Jurija, kjer naj bi 8 dni preiskovala. Ko je čez osem dni ladja prišla k otoku po nje, da bi jih vzela na krov, so našli njihovo tamošnje taborišče prazno. Iz raznih znakov so potem sklepali, da je šestorica že pred nekaj dnevi odšla s taborišča ter se na svojem motornem čolnu nekam prepeljala. Iz raznih znakov je bilo tudi jasno razvidno, da so se odpeljali le za malo časa ter da so se že čez nekaj ur hoteli vrniti. Ker pa se niso vrnili, so se najbrže neke izgubili. To je ugotovilo poveljstvo ladje ter je sklenilo iskati jih na vse kriplje.

Bilo je pa nad vse težavno tamkaj preiskati vsi razjedeno divjo obalo, zlasti, ker je bil mrz vedno hujši ter je vihar vedno bolj divjal. Ze so se bali, da pogrešanci niso več živi, ko so jih četrti dan napornega iskanja nazadnje srečno našli. Našli so jih docela slučajno v divjem pečevju tistega zaliva na Kraljevem otoku. Bili so že do smrti utrujeni in zaradi trpljenja in lakote do kosti shujšani.

"Za noben denar sveta ne bi hotel še enkrat kaj takega skušati, kar smo doživeli meseca januarja letošnjega leta!" Tako je izjavil časnikarjem dr. Strong. Nato pa je nadaljeval: "No, pa kakor vidite, smo si dobro opomogli ter se bomo svoje dogodivščine spominjali samo še kakor nečesa silno strašnega. Naša smola se je začela, ko smo se peljali nekaj časa ob obali otoka Kralja Jurija in nam je motor našega motornega čolna nenadno odpovedal. Nasprotni morskotok in silen vihar pa sta nam branila, da bi se približali obali in stopili na suho. Docela brez moči smo blodili med visokimi ledenimi gorami. In morali smo večkrat napeti vse svoje sile, da nas ti ledeni orjaki niso kar zmečkali. Vendar se nam na motornem čolnu niti ni prelabo godilo. Seboj smo imeli dovolj živeča in kuriva. Za straženje pa smo se med seboj izmenjavali. Celih pet dni smo tako blodili.

Petega dne pa se nam je zdelo, da smo izgubljeni. Vihar nas je vrgel v divje in strmo pečevje v zalivu, kjer bi se bili neusmiljeno raztreščili, ko bi v tistem trenutku ne bil začel delovati naš motor. To nas je v hipu največje sile rešilo. Toda naš lep motorni čoln je vendarle pri vsem tem dobil luknjo. Ker so nam posla tudi živila in pitna voda, smo sklenili zapustiti preluknjani čoln ter se na malem čolniku, ki smo ga imeli seboj poleg velikega motornega čolna, rešiti na suho. Tam smo hoteli počakati, dokler nas bi našli tovariši ne našli. Niti za hip nismo dvomili, da nas ne bi šli iskat ter nas ne bi našli. Vendar smo se bridko varali.

Srečno smo dosegli obal ter smo svoj čoln zvelekli navzgor. Na vrhu smo čoln prevrnili, da je ležal narobe, nakar smo zlezli podojen, kjer smo se skušali varovati pred mrazem in viharjem. Toda neurje je vedno bolj divjalo. Mrz je vedno huje pritisikal. Še dobro, da smo imeli seboj vsaj še deset vžigalic. Ko bi ne imeli teh deset vžigalic, bi bili prav gotovo vsi izgubljeni. Tako pa smo mogli zakuriti ogenj, kurili pa smo ribjo mast. Na tem ognju smo pekli meso tujenja. Da, tujenjevo meso smo imeli! Z žepnimi nožiči se nam je posrečilo, da smo ubili enega tujenja. Toda njegovo meso je komaj potolažilo našo največjo lakoto. Pozneje pa nismo mogli več iti na lov, ker je bil mrz vedno večji in nam je vihar branil, da bi bili mogli zlezti izpod svojega zavetja.

Nekoliko smo nedaleč od sebe na morju zagledali svojo ladjo "Discovery II.". Z ognjenimi znaki smo ji hoteli naznaniti, kje smo, da bi prišla po nas. Kako pa smo bili kruto razočarani, ko nam je vihar ugasnil ogenj in se je ladja počasi odstranjevala. Polasčal se nas je top obup, vendar smo hoteli vztrajati, ker vsega upanja vendarle še nismo izgubili. Ure in dnevi so nam neskončno dolgo trajali. Nazadnje smo bili že tako onemogli, da je komaj kdo mogel stopiti kak korak. Vedno bolj nas je bilo groza svoje usode, ko smo drug drugega gledali in videli, kako smo shujšani kakor pravi strahovi. Celih pet dni smo preždeli pod svojim čolnom. Kakor v sanjah smo nazadnje nenadno zaslišali tuje glasove v naši bližini. Naši tovariši so nazadnje vendarle zapazili signalni drog nad našim zasneženim čolnom. Še enkrat smo ušli smrti in lakoti."

List "Am. Slovenec" je last nina katoliških Slovencev v Ameriki. Kdor podpira katoliški list "Am. Slovenca," podpira katoliške Slovence v Ameriki.

Par izvodov
MOHORJEVIH KNJIG
za leto 1938
imamo na roki.

Kdor bi jih želel naročiti po pošti stanejo s poštnino \$1.40
Brez poštnine pa.....\$1.25

Dobijo se v uradu
"AMER. SLOVENCA"
1849 West Cermak Road,
Chicago, Ill.

NASLOVI
diplomatskih predstavništev
Jugoslavije v Ameriki
Poslaništvo Jugoslavije
Legation of Yugoslavia
1560 — 16th Street
Washington, D. C.

Jugoslovanski Konzulat:
Consulate General of Yugoslavia
745 Fifth Avenue,
New York, N. Y.

Consulate General of Yugoslavia
840 N. Michigan Ave.
(6th floor)
Chicago, Ill.

Gori vidimo načrt poslopja dolenske sirotišnice, ki bo postavljena v Smihelu pri Novem mestu in kjer se bo nudilo zavetišče za male sirote. Sklad za zgradbo te potrebne dobrodelne ustanove se še vedno zbira in ustanovitelji se priporočajo ameriškim rojcem, da prispevajo po svojih močeh v ta blagi namen.

KAJ SE SLIŠI PO SVETU?

KOLIKO ENERGIJE PORABIMO, KADAR MISLIMO

Znanost je na vprašanje, ali je misliti naporna stvar, dala nikalen odgovor. Znanost je namreč natančno zmerila, koliko energije človek porabi s tem, da misli ali pa kaj drugega dela. Energijo, ki jo porabimo pri eno uro dolgem napornem razmišljanju, moremo nadomestiti z enim samim grizljajem hrane ali z enim orehovim jedercem. Znanstveniki so tudi merili, koliko kisika porabi misleči človek v eni uri. In so dognali, da porabi mnogo manj hranljivega snovi kakor pa jih porabi organizem sobarice, ki mora samo pet minut brisati prah z mize in sobne oprave v sobi učenjaka, kateri je poprej eno celo uro naporno mislil. Nam se sicer te reči zde malo čudne, zato tudi ne trdimo, da je vse res tako, kakor trde tisti znanstveniki, ki so te reči dali v javnost. So gospodje še premalo mislili, da so izgubili premalo snovi iz svojih možganov.

OTOKE ZA DOTO!

V 15. stoletju so Shetlandski otoki, blizu severne obale Skotske, spadali skupaj z otokom Orkadov k danski državi. Ko so leta 1449 za danskega kralja kronali Kristijana I., je bila Danska tako velika, da se je raztezala od ustja reke Labe do najbolj severnih meja sedanje Norveške in od obale Severnega morja do meja Rusije. Kljub tem velikim deželam pa Kralj Kristijan I. svoji hčeri, ki se je možila s škotskim kraljem Jakobom III., ni mogel izplačati več dote kakor 2000 goldinarjev, dasi je

spočetka obljubil hčeri celih 60 tisoč goldinarjev dote. Ker torej ni mogel takoj izplačati vse obljubljene dote, je ženinu zastavil Shetlandske in Orkadske otoke, dokler bi ne izplačal vse dote, zato so zastavljeni otoki ostali pri Škotski in so pozneje pripadli Angliji.

BOŽIČNA DREVEŠCA V NEMČIJI

Medtem ko so jáslice na Slovenskem pravi znak božičnega praznovanja, je pa na Nemškem pod vplivom protestantizma za božič posebno v časih božično drevesce, ki je navadno majhna smrečica. Žal tudi pri Slovincih smreka močno izpodriva domače jáslice, kar je znamenje, da se vdvajamo tudi v tem oziru nemškim navadam. Na Nemškem potrebujejo vsako leto za božično drevesce nič manj kakor 13 milijonov smrečic. Približno 80% teh drevesc pa ne posekajo v gozdih, marveč v nalašč za to napravljanih nasadih, kjer goje le božična drevesca. S temi nasadi pa se pečajo le majhni kmetje, v glavnem v Šlezvigu in Holsteinu. Drugih 20% smrečic pa posekajo v večjih gozdovih, vendar oblast dobro pazi, da se s sekanjem teh drevesc ne škoduje nemško gozdno gospodarstvo. Oblast natančno pazi, kdo sme dobiti dovoljenje prodajati ta drevesca, kakor tudi skrbi, da pride na berlinski trg dovolj cenjenih drevesc za tamošnje revnejše prebivalstvo.

VREDNOST GROZDNEGA SOKA

Zadnja leta so po vsem svetu začeli delati veliko reklamo za

jabolčni sok, poudarjali so pa tudi veliko vrednost grozdnega soka. Zlasti so poudarjali, da je jabolčni sok večje vrednosti kakor pa vsakteri drugi sok. Posebno je veljal jabolčni sok zaradi tega, ker ni vseboval alkohola. V zvezi s tem vprašanjem pa je profesor dr. Gonzenbach izdal razpravo, v kateri se peča z vprašanjem, koliko je vreden grozdni sok. Ta pravi, da je v enem kilogramu sladkornega soka 120 do 200 gramov sladkorja ter daje tako 500 do 800 kalorij, skoraj celo več kakor pa mleko ali pa večina alkoholnih piv ali vin. Poleg tega je v grozdnem soku do 50 miligramov kalcija in drugih važnih rudnin, ki so za presnavljanje človeškega organizma zelo važne. Za čreva se je grozdni sok zelo izkazal, ker deluje skoraj brez vsakih dražljiv. Treba bi bilo torej urediti le ceno, pa bi bil grozdni sok lahko ljudsko živilo najbolj zdrave vrste.

OSTANKI HERODOVEGA TEMPLJA V JERUZALEMU

Važno starinsko najdbo so te dni odkrili v Jeruzalemu. Ko so kopali temelje za cesto blizu Damaskovih vrat, so našli v zemlji ostanke zidovja, v katerih so spoznali ostanke obzidja, ki je nekaj obdajalo jeruzalemski tempelj. Ko so tisto zidovje natančneje pregledovali, so dognali, da je bilo tisto obzidje sezidano ob času Rimljanov, ker je bila zidava prav taka, kakor so v tistih časih zidali templji, pa je zgradil judovski kralj Herod. Arheologi, ki se sklicujejo na neko mesto v poročilih Jožefa Flavija, trde, da je odkrito zi-

dovje spadalo k tako imenovanemu "ženskemu" stolpu, ki je z drugimi stolpi vred branil in varoval tako imenovana Damaskova vrata.

ČE KRAVA ZAGRABI ZA OROŽJE

Nenavadna nesreča se je zgodila v vasi Smiltlen pri Rigi. V neko kmečko hišo je prišel na obisk lovec, ki je potem odšel s kmetovimi otroki na pašo, kjer se je z njimi igral. Puško je pri tem položil v travo. Ena izmed krav se je puški približala, jo ovohala in zagrabila z gobcem. Prihitela je 16-letna kmetova hčerka, da bi živali iztrgala puško. Krava je zbežala, dekletu za njo. Žival je puško še vedno držala v gobcu. Nenadno je žival puško spustila na tla. Puška se je sprožila in naboj je zadel dekletu v glavo. S težkimi poškodbami so jo prepeljali v bolnišnico, kjer je kmalu potem umrla.

KDAJ JE NAPOLEON JOKAL

Napoleon Veliki je slovel kot mož, ki se je znal železno premagovati. Enkrat pa se je zgodilo, da je vendar le izgubil oblast sam nad seboj. To je bilo takrat, ko je stal ob smrtni postelji svojega najboljšega prijatelja in bojnega tovariša maršala Lannesa. Ko je Napoleon izvedel, da maršal umira, je naglo prihitel k njegovi smrtni postelji, padel pred že mrtvim truplom na kolena ter začel pretresljivo ihteti. To se je zgodilo leta 1809 po bitki pri Aspernu, kjer je bil dotlej vedno zmagoviti Napoleon prvič premagan. Bilo je takoj po bitki v bližini Dunaja. Maršal Lannes je bil v tisti bitki smrtno zadet ter je umrl v majhni hišici v tedanji dunajski okolici.

PRAVI KOT MERI 100 STOPINJ!

Nemški listi poročajo, da je nemški, notranji minister odredil, da na Nemškem poslej pravi kot ne sme več meriti 90 stopinj kakor doslej, marveč 100 stopinj. Ker pa je pravi kot ena četrtnina celega kroga, zato nemški krog ne bo meril več 360 stopinj, marveč 400! Razdelitev kroga na 360 stopinj je sicer stvar dogovora med znanstveniki in ni nikjer rečeno, da bi se stvar ne smela spremeniti. Toda čudno bo, če se bo stvar spremenila samo na Nemškem, drugod pa bo krog še vedno meril 360 stopinj.

Dalje je nemški minister odredil, da se koti ne bodo več izražali z minutami in sekundami, marveč z decimalnimi števili. Zato se morajo do 1. aprila 1945 spremeniti vsi merilni instru-

menti. Odredba veli, da je tako računanje bolj enostavno kakor dosedanje, ker imamo v Evropi za vse mere že decimalni sistem. Kot 60 stopinj poslej ne bo imel več toliko, marveč 66.666 stopinj.

"SVOBODA" V RUSIJI

Šest in pol milijona jetnikov, torej skoraj 4 odstotke ruskega prebivalstva ječi po navedbah iz poučenega vira v sovjetskih delovnih taboriščih. V vsakem teh taborišč je 2000 do 10.000 prisilnih delavcev, moških kakor žensk, političnih jetnikov kakor zločincev, in celo otrok, ki so jih pobrali z ulic. GPU pazi na to, da ji ne uide nobena teh žrtev in da se vsaka udejstvuje v odkaznem ji delu.

To delo obsega železniške gradnje, regulacije rek, cestne in kanalske naprave v zanemarnjenih in zapuščenih predelih Sovjetske unije. 200.000 delavcev se muči n. pr. samo z železniškimi gradnjami v vzhodni Sibiriji. Več sto tisoč ljudi dela v ledenem podnebnju Murmanske obale. Število smrtnih primerov med temi prisilnimi delavci zaradi telesne izčrpanosti, slabe prehrane in neugodnega podnebja je seveda strahotno.

DENARNE POŠILJATVE

odpravljamo po dnevnem kurzu in so dostavljene prejemnikom brez vsakega odbitka na dom potom pošte. Včeraj so bile naše cene:

V Jugoslavijo:	V Italijo:
Za: Din: Za: Lir:	
\$ 2.55 100	\$ 6.50 100
\$ 5.00 200	\$ 12.25 200
\$ 7.20 300	\$ 30.00 500
\$10.00 420	\$ 57.00 1000
\$11.65 500	\$112.50 2000
\$23.00 1000	\$167.50 3000

Pri večjih svotah poseben popust
Za izplačila v dolarjih:

Za \$ 5.00 pošljite	\$ 5.75
Za \$10.00 pošljite	\$10.85
Za \$25.00 pošljite	\$26.00

Vsa pisma pošljite na:
JOHN JERICHO
1849 W. Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

Družinska pratika

ZA LETO 1938

je dospela.

Zanimiva je kakor vsako leto. Ima 16 strani krasnih slik. Posebno zanimive so slike o pogrebu pok. nadškofa prevz. Dr. Jegliča. Pratika stane s poštnino samo

25 centov

Naroča se od:

Knjigarna
AMER. SLOVENEK
1849 West Cermak Rd.,
Chicago, Ill.

Blasnikovo PRATIKO

ZA LETO 1938

Smo ravno prejeli.

Kakor vsako leto je tudi letošnja zelo zanimiva. Krasi jo več slik. Naročite jo takoj, dokler ne poide.

S poštnino stane

25 centov

Naroča se od:

KNJIGARNA
AMER. SLOVENEK
1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

Naznanilo in zahvala

Potrlih src naznanjamo vsem našim sorodnikom prijateljem in znancom tužno vest, da je, previdena s sv. zakramenti, dne 15. decembra t. l. za vedno v Gospodu zaspala naša ljubljena mama in soproga

Helena Mesojedec,

(rojena BREZNIK, podomače JURKOVA)

Rojena je bila dne 14. aprila 1891. v vasi Sela, fara Hinje pri Žužemberku, Jugoslavija; v Ameriki je bivala od leta 1910.

Njen pogreb se je vršil iz hiše žalosti 18. decembra v cerkev sv. Martina v Tower, Minn. Cerkevne obrede je opravil Rev. John Jerše, za kar se mu najpriširnejše zahvaljujemo, kakor tudi za vse njegove obiske v času njene bolezn. ko ji je prinašal dušne tolažbe in sv. zakramente. Prav lepa hvala tudi Rev. Michael Papeš za udeležbo pri pogrebu. Lepa hvala tudi društvu sv. Barbare, št. 5, JSKJ, in društvu Slovenske ženske Zveze in Altarskemu društvu za korporativno udeležbo pri njenem pogrebu. Prav lepa hvala vsem tistim, ki ste čuli pri njej, ko je ležala na mrtvaškem odru, in za njo molili vs. rožni vence. Prav lepa hvala vsem, kateri ste darovali za sv. maše, in vsem, kateri ste darovali za vence, in vsem, kateri ste se udeležili pogreba in sv. maše in tudi prav lepa hvala za tolažilne besede in za vsa, kar ste dobrega storili za njo in za njo.

Ti pa, preljubljena soproga in mati, počivaj v miru in večna luč naj ti sveti, dokler se zopet ne snidemo nad zvezdami.

Zalujoči ostali:

LUDVIK MESOJEDEC, soprog; LUDVIK, JOSEPH, HERMAN, FRANK, sinovi; VIDA PAPEŠ, ELIZABETH, ROSE, HELEN, PAULINE, GIZELA, AGNES, hčere. Tukaj v Soudan sestra MARY ERCHUL, v stari domovini pa dva brata in dve sestri ter drugi sorodniki.

Soudan, Minnesota, 22. dec. 1937.

PRIDITE VSI NA VELIKO

Veselico s plesom

ki jo priredi

Zveza slovenskih društev V JOLIETU

na Silvestrov večer v petek, 31. dec. '37

V SLOVENIA DVORANI

Lepo je, da se enkrat v letu snidemo skupaj — odborniki in odbornice, bratje in sestre naših Jednot in Zvez in se razveselimo kot pravi prijatelji in napredni Slovenci. Vabljeni so torej vsi — od blizu in daleč.

Za ples bo svirala popularna

DAJČMANOVA GODBA.

Pričetek ob 8. uri.

Vstopnice samo 35c

